

April,2025
SOCIOLOGY OF EDUCATION(Major)

Full Marks: 100

Time: 3 Hours

Answer all the questions. Figures in the right hand margin indicate marks.

PART-I

1. Choose the correct answer from the given options.

[1×10=10]

- a) Which branch studies society and human inter-relationship?
କେଉଁ ଶାଖା ସମାଜ ଏବଂ ମାନବ ଆନ୍ତଃସମ୍ପର୍କ ଅଧ୍ୟୟନ କରେ?
i) Sociology ସମାଜଶାସ୍ତ୍ର ii) Psychology ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ
iii) Economics ଅର୍ଥନୀତି iv) Anthropology ମାନବଶାସ୍ତ୍ର
- b) Who is the father of Educational Sociology? ଶିକ୍ଷାଗତ ସମାଜଶାସ୍ତ୍ରର ଜନକ କିଏ?
i) Auguste Comte ଅଗଷ୍ଟ କୋମ୍ଟେ ii) John Dewey ଜନ୍ ଦେୱି
iii) George E. Payne) ଜର୍ଜ େ. ପେନ୍ iv) Herbert Spencer ହର୍ବର୍ଟ ସ୍ପେନ୍ସର
- c) Interactionist theory sees education as: ପାରସ୍ପରିକ କ୍ରିୟାବାଦୀ ତତ୍ତ୍ୱ ଶିକ୍ଷାକୁ ଏହିପରି ଦେଖେ:
i) Power-based ଶକ୍ତି-ଆଧାରିତ ii) Group conflict ଗୋଷ୍ଠୀ ସଂଘର୍ଷ
iii) Daily social interaction ଦୈନନ୍ଦିନ ସାମାଜିକ ପାରସ୍ପରିକ କ୍ରିୟା
iv) Government control ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ
- d) What is meant by social change? ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କହିବାର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
i) Change in one individual ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ii) Same rules forever ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସମାନ ନିୟମ
iii) Change in structure and function of society ସମାଜର ଗଠନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ
iv) Repeating history) ଇତିହାସର ପୁନରାବୃତ୍ତି
- e) Group dynamics in education refers to: ଶିକ୍ଷାରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗତିଶୀଳତା କୁ ବୁଝାଏ:
i) Student marks ଛାତ୍ର ମାର୍କ ii) Teacher salary ଶିକ୍ଷକ ଦରମା
iii) Interactions in groups ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପାରସ୍ପରିକ କ୍ରିୟା iv) None କିଛି ନୁହେଁ
- f) Which is a feature of modernization? ଆଧୁନିକୀକରଣର ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ କ'ଣ?
i) Superstition ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ii) Rational thinking ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଚିନ୍ତାଧାରା
iii) Emotional rules) ଭାବପ୍ରବଣ ନିୟମ iv) Religious belief ଧାର୍ମିକ ବିଶ୍ୱାସ
- g) Equity in education ensures: ଶିକ୍ଷାରେ ସମାନତା ନିଶ୍ଚିତ କରେ:
i) Equal support as per need ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ସମାନ ସମର୍ଥନ
ii) Equal opportunity to all ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମାନ ସୁଯୋଗ
iii) Same books ସମାନ ପୁସ୍ତକ iv) No support କୌଣସି ସମର୍ଥନ ନାହିଁ
- h) Which is the first agency of education? ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରଥମ ସଂସ୍ଥା କେଉଁଟି?
i) School ସ୍କୁଲ ii) Family ପରିବାର
iii) Media ଗଣମାଧ୍ୟମ iv) Club କ୍ଲବ୍
- i) Social stratification means: ସାମାଜିକ ସ୍ତରୀକରଣ ଅର୍ଥ:
i) Equality ସମାନତା ii) Caste or class divisions ଜାତି କିମ୍ବା ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଜନ
iii) Curriculum ପାଠ୍ୟକ୍ରମ iv) Political laws ରାଜନୈତିକ ଆଇନ
- j) Which article of Indian Constitution addresses education as a fundamental right?
ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର କେଉଁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଶିକ୍ଷାକୁ ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଭାବରେ ସମ୍ବୋଧିତ କରେ?
i) Article 21(A) ଧାରା 21(A) ii) Article 45 ଧାରା 45
iii) Article 21 ଧାରା 21 iii) Article 16 ଧାରା 16

PART-II

2. Answer the following questions in about 50 words.

[2×9=18]

- a) Define educational sociology? ଶିକ୍ଷାଗତ ସମାଜବିଜ୍ଞାନକୁ ପରିଭାଷିତ କରନ୍ତୁ?
b) What is meant by the term socialization in education?
ଶିକ୍ଷାରେ ସାମାଜିକୀକରଣ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
c) Define social control. ସାମାଜିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ପରିଭାଷିତ କରନ୍ତୁ।

- d) Define globalization. ବିଶ୍ୱାୟନକୁ ପରିଭାଷିତ କରନ୍ତୁ ।
 e) Mention two roles of education in social change.
 ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଭୂମିକା ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତୁ ।
 f) What is social stratification? ସାମାଜିକ ସ୍ତରୀକରଣ କ'ଣ?
 g) Define equality in education. ଶିକ୍ଷାରେ ସମାନତାକୁ ପରିଭାଷିତ କରନ୍ତୁ ।
 h) What is a sociometric technique? ଏକ ସମାଜମିତିକ କୌଶଳ କ'ଣ?
 i) Write two educational responsibilities of higher education.
 ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଶିକ୍ଷାଗତ ଦାୟିତ୍ୱ ଲେଖନ୍ତୁ ।

PART-III

3. Answer any eight questions from the following in about 250 words. [5×8=40]

- a) Explain the relationship between education and society.
 ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସମାଜ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ ।
 b) Discuss the functions of education in society.
 ସମାଜରେ ଶିକ୍ଷାର କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।
 c) What is social mobility? How does education promote it?
 ସାମାଜିକ ଗତିଶୀଳତା କ'ଣ? ଶିକ୍ଷା ଏହାକୁ କିପରି ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରେ?
 d) Explain Durkheim's theory of collective representation.
 ତର୍ଜାଇମଙ୍କ ସାମୂହିକ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ତତ୍ତ୍ୱ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ ।
 e) Describe the role of school as a social agency.
 ଏକ ସାମାଜିକ ସଂସ୍ଥା ଭାବରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଭୂମିକା ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ ।
 f) Explain the impact of modernization on education.
 ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଆଧୁନିକୀକରଣର ପ୍ରଭାବ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ ।
 g) What is the importance of education for national integration?
 ଜାତୀୟ ଏକୀକରଣ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱ କ'ଣ?
 h) Write a note on education for women's empowerment.
 ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ ଲେଖନ୍ତୁ ।
 i) How does education help in reducing social inequality?
 ସାମାଜିକ ଅସମାନତା ହ୍ରାସ କରିବାରେ ଶିକ୍ଷା କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରେ?
 j) Discuss the role of education in globalization.
 ବିଶ୍ୱାୟନରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।

PART-IV

4. Answer any four questions in about 800 words. [8×4=32]

- a) Explain in detail the functionalism and conflict theory of sociology.
 ସମାଜଶାସ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଏବଂ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ ।
 b) Discuss the concept and importance of educational sociology.
 ଶିକ୍ଷା ସମାଜଶାସ୍ତ୍ରର ଧାରଣା ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।
 c) Why is education regarded as an instrument of social change?
 ଶିକ୍ଷାକୁ ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଏକ ଉପକରଣ ଭାବରେ କାହିଁକି ବିବେଚନା କରାଯାଏ?
 d) Explain attributes and role of education in the acceleration process of Modernization.
 ଆଧୁନିକୀକରଣର ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଶିକ୍ଷାର ଗୁଣ ଏବଂ ଭୂମିକା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ ।
 e) Discuss educational implications of equity and inclusion in India.
 ଭାରତରେ ସମାନତା ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିର ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଭାବ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।
 f) Explain the constitutional provision for the equitable educational participation of scheduled castes, scheduled tribes, and women in India. ଭାରତରେ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କର ସମାନ ଶିକ୍ଷାଗତ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ ।

April,2025

PEDAGOGICAL PERSPECTIVE IN EDUCATION MAJOR

Full Marks: 100

Time: 3 Hours

1.Fill in the blanks by choosing the correct answer from the given alternatives.

ପ୍ରଦତ୍ତ ବିକଳ୍ପ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଚୟନ କରି ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର 1×10

a."The destiny of India is being shaped in her classroom" remarked by _____ commission:

i.Radhakrishnan ii.kothari iii.Mudaliar iv.NPE 1986

"ଭାରତର ଭାଗ୍ୟ ଚାର ଶ୍ରେଣୀକକ୍ଷରେ ଗଢ଼ାହୁଏ" _____ ଏହି କଥା କେଉଁ ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯାଇଥିଲା।

i. ରାଧାକୃଷ୍ଣ ii. କୋଠାରି iii. ମୁଦାଲିୟର iv. ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ନୀତି ୧୯୮୬

b. Teaching is a system of action which induces _____

i.learning ii.motivation iii.thinking iv.imagination

ଶିକ୍ଷାଦାନ ଏପରି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଅଟେ, ଯାହା _____ ପ୍ରଭାବିତ କରେ।

i. ଅଧ୍ୟୟନ ii. ପ୍ରେରଣା iii. ଚିନ୍ତନ iv. କଳ୍ପନାଶକ୍ତି

c.Students are _____ variables in the process of teaching

i.Independent ii.dependent iii.intervening iv.control

ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ _____ ପରିବର୍ତ୍ତୀ (variables) ଅଟନ୍ତି।

i.ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତୀ ii ନିର୍ଭରଶୀଳ ପରିବର୍ତ୍ତୀ iii ମଧ୍ୟସ୍ଥ ପରିବର୍ତ୍ତୀ iv.ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପରିବର୍ତ୍ତୀ

d. In _____ phase of teaching teacher introduce the new knowledge?

i.pre-active stage ii.active stage iii.interactive stage iv.post-active stage

ଶିକ୍ଷାର _____ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶିକ୍ଷକ ନୂତନ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରାନ୍ତି?

i. ପୂର୍ବ-ସକ୍ରିୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ii.ସକ୍ରିୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ iii. ଅନ୍ତର୍ଗ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପର୍ଯ୍ୟାୟ iv. ପରବର୍ତ୍ତୀ ସକ୍ରିୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପର୍ଯ୍ୟାୟ

e.In _____ level of teaching rote memorization is emphasised.

i. Memory level ii. understanding level iii. Reflective level iv. Transformative level

ଶିକ୍ଷାଦାନର _____ ସ୍ତରରେ ମୁଖ୍ୟତଃ କରାଯାଏ (rote memorization) ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ।

i. ସ୍ମୃତି ସ୍ତର ii. ବୋଧ ସ୍ତର iii. ପ୍ରତିଫଳନ ସ୍ତର iv. ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ସ୍ତର

f. 5E Model of teaching was developed by-----:

i. Bruner ii. Herbert iii. Rodger W Bybee iv. John Dewey

ଶିକ୍ଷାଦାନର ପଞ୍ଚ.ଇ ପ୍ରତିରୂପ _____ ବିକଶିତ କରିଥିଲେ ।

i. ବ୍ରୁନର୍ ii. ହର୍ବର୍ଟ iii. ରୋଜର୍ ୱି. ବାଇବି iv. ଜନ୍ ଦୁଏଲ

g. Second step of 5E model of teaching is _____

i. Explain ii. Engage iii. explore iv. Elaborate

ଶିକ୍ଷାଦାନର ପଞ୍ଚ.ଇ ପ୍ରତିରୂପର ଦ୍ୱିତୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ହେଉଛି _____

i. ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ii.ସଂପୃକ୍ତ କରିବା iii.ଆବିଷ୍କାର କରିବା iv. ବିସ୍ତାରିତ କରିବା

h. _____ is the chief exponent of Understanding level of teaching.

i.Pavlov ii.Herbert iii.Morrison iv.Hunt

ବୋଧ ସ୍ତରର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ହେଲେ _____

- i. ପାଇଁ ii. ହର୍ବର୍ଟ iii. ମୋରିସନ୍ iv. ହର୍ଷ୍

i. The highest form of learning according to Gagne is _____
 i. Signal learning ii. concept learning iii. problem solving iv. multiple description

ଗାଗ୍ନେଙ୍କ(Gagne) ଶିକ୍ଷଣ ମଡେଲ ଅନୁସାରେ ସବୁଠାରୁ ଜଟିଳ ପ୍ରକ୍ରିୟା ହେଉଛି _____
 i. ସଂକେତ ଶିକ୍ଷଣ ii. ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଶିକ୍ଷଣ iii. ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ iv. ବହୁପୃଥକୀକରଣ

j. Full form of SOLE is:-
 i. specific organized learning environment ii. Simple organized learning environment
 iii. System organized learning environment iv. Self organized learning environment

SOLE ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପ ହେଉଛି _____
 i. ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗଠିତ ପରିବେଶ ii. ସରଳ ଗଠିତ ଶିକ୍ଷା ପରିବେଶ
 iii. ସୁସଂଗଠିତ ଶିକ୍ଷା ପରିବେଶ iv. ସ୍ୱ-ସଂଗଠିତ ଶିକ୍ଷା ପରିବେଶ

PART II (2x9)

2. Answer the following questions in about 50 words. ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ ୫୦ଟି ଶବ୍ଦରେ ଦିଅ ।

- a. Define learning. ଶିକ୍ଷଣର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର ।
- b. Write three characteristics of teaching. ଶିକ୍ଷାଦାନର ତିନୋଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଲେଖ ।
- c. Write any three importance of lesson planning. ପାଠ୍ୟ- ଯୋଜନାର ତିନୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱ ଲେଖ ।
- d. Write the steps of Herbartian methods of lesson planning. ହର୍ବର୍ଟିଆନ୍ ପାଠ୍ୟ ଯୋଜନା ପଦ୍ଧତିର ସୋପାନ ଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।
- e. What is the role of teacher in the second step of 5E models of teaching?
 5E ମଡେଲର ଦ୍ୱିତୀୟ ସୋପାନରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା କଣ?
- f. What are the key components of communication in teaching?
 ଶିକ୍ଷାରେ ଯୋଗାଯୋଗର ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନ ବିଷୟରେ ଲେଖ ।
- g. Distinguish between inductive and deductive method of teaching.
 ଆରୋହ ଓ ଅବରୋହ ପଦ୍ଧତି ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ ।
- h. Write any two general principle of teaching.
 ଶିକ୍ଷାଦାନର ଯେକୌଣସି ଦୁଇ ସାଧାରଣ ନୀତି ବିଷୟରେ ଲେଖ ।
- i. Define constructivism. ସଂଗଠନବାଦ କଣ?

PART III

3. Answer any eight of the following questions within 250 words each. (5x8)
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ୨୫୦ ଶବ୍ଦର ମଧ୍ୟରେ ଯେକୌଣସି ଆଠଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର । $୫ \times ୮ = ୪୦$

- a. Write about the characteristics of teaching. ଶିକ୍ଷାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବିଷୟରେ ଲେଖ ।
- b. Distinguish between dependent and independent variable. ନିର୍ଭରଶୀଳ ଓ ସ୍ୱାଧୀନ ପରିବର୍ତ୍ତୀ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ ।
- c. Write about Gagne's hierarchy of learning. ଗାଗ୍ନେଙ୍କ ଶିକ୍ଷଣର ଅନୁକ୍ରମ ବିଷୟରେ ଲେଖ ।
- d. Mention about the major activities of inter-active phase of teaching.
 ଶିକ୍ଷାଦାନର ଅନ୍ତଃପ୍ରକ୍ରିୟା ବା ଭାବବିନିମୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- e. Write about 5E model of teaching. ପଞ୍ଚ ଇ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଯୋଜନା ବିଷୟରେ ଲେଖ
- f. How the teacher make his explanation effective? ଶିକ୍ଷକ କିପରି ତାଙ୍କର ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ଫଳପ୍ରସ୍ତ କରିପାରିବେ?
- g. What are the prerequisites of introducing a lesson,? ଏକ ବିଷୟବସ୍ତୁ ପ୍ରସ୍ତାବନା ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ପୂର୍ବଶର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ (prerequisite) କଣ?
- h. What are the points teacher should keep in mind while asking questions?
ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ କେଉଁ ସବୁ ବିଷୟ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ?
- i. Differentiate between teaching method and teaching strategy. ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ଓ ଶିକ୍ଷାଦାନ କୌଶଳ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କର।
- j. Write about the steps of Problem solving method. ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପଦ୍ଧତିର ପଦାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଲେଖନ୍ତୁ ।

PART IV

4. Answer Any four question within 800 words.

8×4

ଯେ କୌଣସି ଚାରି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ୮୦୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଦିଅ।

- a. Briefly explain about the variables involved in teaching task with suitable example.
ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଜଡ଼ିତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଉଦାହରଣ ସହ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
- b. What is Memory level of teaching? Discuss its characteristics.
ସ୍ମରଣସ୍ତରୀୟ ଶିକ୍ଷଣ କାହାକୁ କୁହାଯାଏ? ଏହାର ବିଶେଷତାଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।
- c. Elaborate the key components of Clarke's general theory of teaching.
କ୍ଲାର୍କଙ୍କ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରମୁଖ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
- d. What is teaching skills? Give a detailed description of core teaching skills with its component behavior.
ଶିକ୍ଷଣ କୌଶଳ କାହାକୁ କୁହାଯାଏ? ମୂଳ ଶିକ୍ଷଣ କୌଶଳଗୁଡ଼ିକ ସେଗୁଡ଼ିକର ଉପାଦାନମୂଳକ ବ୍ୟବହାର ସହିତ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
- e. Prepare a lesson plan on any topic of your choice following 5E models of teaching.
ପଞ୍ଚ.ଇ ପ୍ରତିରୂପ ଅନୁସାରେ ଆପଣଙ୍କ ପସନ୍ଦର କୌଣସି ବିଷୟରେ ଏକ ପାଠ ଯୋଜନା (Lesson Plan) ପ୍ରସ୍ତୁତ କର।

April,2025

PHILOSOPHICAL FOUNDATION OF EDUCATION(Minor)

Full Marks: 100

Time: 3 Hours

Answer all the questions. Figures in the right hand margin indicate marks.

PART-I

1. Choose the correct answer from the given options (1×10=10)

- a) Axiology is related to: ଆକ୍ସିଓଲୋଜି ସହିତ ଜଡ଼ିତ:
i) Teaching methods ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ii) Values and beauty ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଏବଂ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ
iii) Curriculum ପାଠ୍ୟକ୍ରମ iv) Mind development ମନ ବିକାଶ
- b) Which branch of philosophy determines the Method of Teaching?
i) Metaphysics ଓଡ଼ିବିଦ୍ୟ ii) Theology ଧର୍ମତତ୍ତ୍ୱ
iii) Epistemology ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ iv) Axiology ଆକ୍ସିଓଲୋଜି
- c) Which philosophy believes in learning by doing?
କେଉଁ ଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଶିଖିବାରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ?
i) Idealism ଆଦର୍ଶବାଦ ii) Naturalism ପ୍ରକୃତିବାଦ
iii) Pragmatism ବ୍ୟବହାରବାଦ iv) Existentialism ଅସ୍ତିତ୍ୱବାଦ
- d) Existentialism focuses mainly on: ଅସ୍ତିତ୍ୱବାଦ ମୁଖ୍ୟତଃ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେଉଁଟି ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଏ:
i) Society's needs ସମାଜର ଆବଶ୍ୟକତା ii) Individual choice ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପସନ୍ଦ
iii) Discipline ଅନୁଶାସନ iv) Fixed rules ସ୍ଥିର ନିୟମ
- e) What is the main aim of education in idealism?
ଆଦର୍ଶବାଦରେ ଶିକ୍ଷାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କ'ଣ?
i) all-round development ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ii) character formation ଚରିତ୍ର ଗଠନ
iii) Self-realization ଆତ୍ମ-ସାକ୍ଷାତ iv) all of the above ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ
- f) The "Middle Path" in education is taught by which school of philosophy.
ଶିକ୍ଷାରେ "ମଧ୍ୟମ ପଥ" କେଉଁ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପଢ଼ାଯାଏ?
i) Jainism ଜୈନ ଧର୍ମ ii) Buddhism ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ
iii) Vedanta ବେଦାନ୍ତ iv) Charvaka ଚାର୍ୱାକ
- g) Which Indian philosophy promotes "Ahimsa" or non-violence?
କେଉଁ ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ "ଅହିଂସା" ବା ଅହିଂସାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରେ?
i) Buddhism ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ii) Vedanta ବେଦାନ୍ତ
iii) Jainism ଜୈନଧର୍ମ iv) Sankhya ସାଂଖ୍ୟ
- h) Plato's theory of education is based on: ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ ଆଧାରିତ:
i) Practical skills ବ୍ୟବହାରିକ ଦକ୍ଷତା ii) Real-world learning ବାସ୍ତବ-ବିଶ୍ୱ ଶିକ୍ଷା
iii) World of ideas ଚିନ୍ତାଧାରାର ଦୁନିଆ iv) Emotions ଭାବନା
- i) Who said education must combine head, heart, and hand?
କିଏ କହିଲା ଶିକ୍ଷା ମୁଣ୍ଡ, ହୃଦୟ ଏବଂ ହାତକୁ ଏକତ୍ର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ?
i) Gandhi ଗାନ୍ଧୀ | ii) Dewey ଡିଉଇ |
iii) Froebel ଫ୍ରୋବେଲ୍ | iv) Illich ଇଲିଚ୍ |
- j) Ivan Illich is known for the idea of: ଇଭାନ୍ ଇଲିଚ୍ ଏହି ଧାରଣା ପାଇଁ ଜଣାଶୁଣା:
i) De-schooling ଡି-ସ୍କୁଲ୍ ii) Critical pedagogy ଗୁରୁତର ଶିକ୍ଷାଦାନ |
iii) Adult education ବୟସ୍କ ଶିକ୍ଷା iv) Value education ମୂଲ୍ୟ ଶିକ୍ଷା |

PART-II

2. Answer the following questions in about 50 words. [2×9=18]

- a) Define the narrower concept of education. ଶିକ୍ଷାର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଧାରଣାକୁ ପରିଭାଷିତ କରନ୍ତୁ।
b) What is metaphysic, and mention its educational implications?

- ତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ୟ କ'ଣ, ଏବଂ ଏହାର ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଭାବ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତୁ?
- c) Mention two aims of education according to Idealism.
ଆଦର୍ଶବାଦ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତୁ।
- d) Discuss the discipline of the naturalist school of philosophy?
ପ୍ରକୃତିବାଦୀ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରର ଶୃଙ୍ଖଳା ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ?
- e) Write two characteristics of Indian philosophy. ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଲେଖନ୍ତୁ।
- f) Differentiate between purusha and prakriti. ପୁରୁଷ ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କରନ୍ତୁ।
- g) Mention four noble truths of Buddhist philosophy. ବୌଦ୍ଧ ଦର୍ଶନର ଚାରୋଟି ମହାନ ସତ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରନ୍ତୁ।
- h) What do you mean by the term "Critical Pedagogy"?
"କ୍ରିଟିକାଲ୍ ପେଡାଗୋଜି" ଶବ୍ଦ ଦ୍ୱାରା ଆପଣ କ'ଣ ବୁଝନ୍ତି?
- i) What is the banking concept of education? ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍ ଧାରଣା କ'ଣ?

PART-III

- 3. Answer any eight questions from the following in about 250 words. (5×8=40)**
- a) Explain the relationship between philosophy and education.
ଦର୍ଶନ ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
- b) Why is education considered a lifelong process?
ଶିକ୍ଷାକୁ କାହିଁକି ଏକ ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ?
- c) Discuss the Metaphysics, Epistemology, and Axiology of pragmatism.
ବ୍ୟବହାରବାଦର ତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ୟ, ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଗୀୟତା ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ।
- d) Discuss the role of a teacher and curriculum according to Existentialism?
ଅସ୍ତିତ୍ୱବାଦ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ?
- e) Explain the aims of education according to the Jainism school of philosophy.
ଜୈନ ଧର୍ମ ଦର୍ଶନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
- f) Discuss the role of teachers and the method of teaching of Buddhist philosophy.
ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ଏବଂ ବୌଦ୍ଧ ଦର୍ଶନର ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ।
- g) Explain the contribution of Aristotle to education. ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ଅବଦାନ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
- h) Discuss the concept of de-schooling society. ଶିକ୍ଷାରୁ ଦୂରେଇ ସମାଜର ଧାରଣା ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ।
- i) Explain the threefold meaning of nature according to Rousseau.
ରୁସୋଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରକୃତିର ତ୍ରିଗୁଣୀୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
- j) What is John Dewey's principle of curriculum? ଜନ୍ ଦେୱିଙ୍କ ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ନୀତି କ'ଣ?

PART-IV

- 4. Answer any four questions in about 800 words (8×4=32)**
- a) Discuss the functions of philosophy in relation to education.
ଶିକ୍ଷା ସହିତ ଦର୍ଶନର କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ।
- b) Differentiate between individual and social aims of education.
ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କରନ୍ତୁ।
- c) Discuss educational Implications of the idealist school of philosophy.
ଆଦର୍ଶବାଦୀ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରର ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ।
- d) Explain the educational Implications of the Vedanta school of philosophy.
ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରର ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରନ୍ତୁ।
- e) Describe the educational ideas of Paulo Freire. ପାଉଲୋ ଫ୍ରେୟରଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଗତ ଚିନ୍ତାଧାରା ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ।

April,2025
Gender & Education)

Time: 3 hours

F.M. 100

Part-I

Answer all the questions

1*10= 10

1. Which Indian constitutional article ensures free and compulsory education for children aged 6-14, regardless of gender? ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର କେଉଁ ଧାରା ଲିଙ୍ଗ ନିର୍ବିଶେଷରେ ୬-୧୪ ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାଗଣା ଏବଂ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ?
2. Which Sustainable Development Goal (SDG) focuses on achieving Gender Equality? କେଉଁ ସ୍ଥାୟୀ ବିକାଶ ଲକ୍ଷ୍ୟ (SDG) ଲିଙ୍ଗଗତ ସମାନତା ହାସଲ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଏ?
3. Which commission emphasized "Education for All"? "ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା" ଉପରେ କେଉଁ କମିଶନ୍ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଥିଲା?
4. Write any one objective of schooling women ? ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ଦେବାର କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲେଖନ୍ତୁ ?
5. Which dedicated body is proposed under NEP 2020 to ensure gender inclusion in education? ଶିକ୍ଷାରେ ଲିଙ୍ଗଗତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ NEP 2020 ଅନୁଯାୟୀ କେଉଁ ସମର୍ପିତ ସଂସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତାବିତ?
6. Feminist perspective focuses on _____. ନାରୀବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ _____ ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଥାଏ।
7. Write any one key barrier to gender equality? ଲିଙ୍ଗ ସମାନତା ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲେଖନ୍ତୁ।
8. _____ is a global gender equality action platform. _____ ହେଉଛି ଜାଗତିକ ଲିଙ୍ଗ ସମତା କାର୍ଯ୍ୟ ମଞ୍ଚ।
9. Gender refers to _____ roles in society. ଲିଙ୍ଗ କହିଲେ ସମାଜର _____ ଭୂମିକାକୁ ବୁଝାଯାଏ।
10. One example of gender-sensitive policy is _____. ଲିଙ୍ଗ ସଂବେଦନଶୀଳ ନୀତିର ଉଦାହରଣ ହେଉଛି _____।

Part-II

Very short answer type questions

2*9=18

1. Define gender. ଲିଙ୍ଗର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର।
2. What is the difference between gender and sex? ଜେଣ୍ଡର (gender) ଏବଂ ସେକ୍ସ (sex) ମଧ୍ୟରେ କଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି?
3. What is meant by gender equality? ଲିଙ୍ଗ ସମତା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ?
4. Name any two objectives of women's education. ନାରୀ ଶିକ୍ଷାର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲେଖ।
5. Define patriarchy. ପିତୃସତ୍ତା କ'ଣ?

6. What is girl-friendly schooling? ଝିଅ ଉନ୍ନତ୍ତୁଣୀ ଶିକ୍ଷା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ?
7. What do you mean by co-education? ସହଶିକ୍ଷା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ?
8. Write any two barriers to girls' education. ଝିଅମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ବାଧା ଲେଖ।
9. What does Beijing Platform for Action promote? ବେଇଜିଂ କାର୍ଯ୍ୟ ମଞ୍ଚ କ'ଣ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରେ?

Part-III

Short answer type questions (Answer any 8 questions) 5*8= 40

1. Discuss any four objectives of women's education.
ନାରୀ ଶିକ୍ଷାର ଯେକୌଣସି ଚାରିଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
2. What are the key recommendations of the Kothari Commission regarding women's education?
ନାରୀ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୋଥାରି କମିଶନର ପ୍ରମୁଖ ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
3. Briefly describe the aims of schooling for women.
ନାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
4. State and explain two barriers to gender equality in education.
ଶିକ୍ଷାରେ ଲିଙ୍ଗ ସମତା ପାଇଁ ଥିବା ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ବାଧା କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
5. What are the reasons for the gender gap in educational access?
ଶିକ୍ଷା ଅଭିଗମରେ ଲିଙ୍ଗଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟର କାରଣଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
6. Explain the concept of girl-friendly schooling with two features.
ଝିଅ-ଉନ୍ନତ୍ତୁଣୀ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଣାଳୀ ଧାରଣାକୁ ଦୁଇଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ସହିତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
7. Discuss the dynamics of gender in co-educational classrooms.
ସହଶିକ୍ଷା ଶ୍ରେଣୀକକ୍ଷରେ ଲିଙ୍ଗ ଗତିବିଧିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
8. Write a short note on the CSWI Report.
CSWI ରିପୋର୍ଟ ଉପରେ ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ତୁଣୀ ପ୍ରଦାନ କର।
9. How does curriculum reflect gender bias?
ପାଠ୍ୟକ୍ରମ କିପରି ଲିଙ୍ଗ ପ୍ରତିକୂଳତାକୁ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ କରେ?
10. State policies and programs promoting gender equality in education.
ଶିକ୍ଷାରେ ଲିଙ୍ଗ ସମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ନୀତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

Part-IV

Long answer type questions (Answer any 4 questions) 8*4=32

1. Critically analyze the gender dimensions of NEP 2020.
NEP 2020 ର ଲିଙ୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦିଗଗୁଡ଼ିକୁ ସାମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଭାବେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କର।
2. Discuss the role of the Kothari Commission and NEP 1986 in promoting women's education.
ନାରୀ ଶିକ୍ଷା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କୋଥାରି କମିଶନ ଓ NEP 1986 ର ଭୂମିକା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର।
3. Evaluate the influence of patriarchy, hierarchy, and dominance on gender roles in education.
ଶିକ୍ଷାରେ ଲିଙ୍ଗ ଭୂମିକା ଉପରେ ପିତୃସତ୍ତା, ଶ୍ରେଣୀବଦ୍ଧତା ଓ ପ୍ରଭୁତ୍ୱର ପ୍ରଭାବ ବିଶ୍ଳେଷଣ କର।
4. Write an essay on girl-friendly schooling and its significance for achieving gender equity.
ଝିଅ-ଉନ୍ନତ୍ତୁଣୀ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଲିଙ୍ଗ ସମତା ପାଇଁ ତାହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପରେ ଏକ ରଚନା ଲେଖ।
5. Discuss in detail the Beijing Platform for Action and its implications for educational policies.
ବେଇଜିଂ କାର୍ଯ୍ୟ ମଞ୍ଚ ଓ ଶିକ୍ଷା ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ତାହାର ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଆଲୋଚନା କର।
